

KREATÍV PARTNERSÉG MAGYARORSZÁG PROGRAM

Napjainkban az európai közoktatás küszködik a tanulók körében tapasztalható alacsony tanulási motivációval. Az ebből adódó alacsony teljesítményszint Európa-szerte akkut probléma, különösen a többségében szociálisan hátrányos helyzetű tanulókat nevelő-oktató intézményekben.

E problémák kezelésére sikeres válasz adható az ún. Kreatív Partnerség program módszertanának alkalmazásával, amelyet az Egyesült Királyságban fejlesztettek ki, s amelyet azóta is több országban alkalmaznak, jelenleg Litvániában, Norvégiában, Németországban és Csehországban. Magyarországon a 2013/14-es tanévben a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karának és a T-Tudok Tudásmenedzsment és Oktatáskutató Központ Zrt.-nek együttműködésében kísérleti jelleggel indult el a program, a pécsi Budai Városkapu Általános Iskola hét tagintézményében. A program azóta is sikeresen folyik, s eddig összesen 210 tanuló, 42 tanár és 14 művész vett benne részt. 2015-ben az Oktatási Hivatal beválasztotta az ún. helyi mintaprojektek közé, s a Pécsi Tankerület támogatását élvezve remény van arra, hogy akár országos gyakorlattá is válhat.

A Kreatív Partnerség program középpontjában a kreatív szakemberek és iskolák közötti hosszú távú kapcsolat áll. A különféle területekről érkező szakemberek segítségével a diákok más típusú tudást és képességeket sajátítanak el. A művészek újszerű elvárásokat fogalmaznak meg, ami egyértelműen kihívást jelent a diákok számára. De nemcsak a gyerekek tanulnak és zökkennek ki a napi rutinból egy ilyen típusú tanulási folyamat során, hanem az iskolák is.

A Kreatív Partnerség egy olyan pedagógiai megközelítést dolgozott ki, ún. „jól működő osztályterem” elnevezéssel, amely arra bátorítja a tanárokat, hogy úgy alakítsák át osztálytermi munkájukat, hogy a tanórák olyan kihívásokkal legyenek teljeseek, ahol a tanulás valós élethelyzetekhez köthető; ahol a tanulók mind fizikailag, mind szociálisan, mind érzelmileg lefoglaltak; s ahol a tanuló saját élményei, megfigyelései és kérdései központi helyet foglalnak el. A tanulás-tanítás átalakításához művészeti, kreatív alkotási folyamatokat vesznek alapul, ezeket csatornázzák be a tanórai és az iskolai életbe; illetve a szaktárgyi tanításhoz fűződő módszertani technikákat a művészeti gyakorlatból származtatják. Az osztályteremben, iskolai terekben tanulókkal dolgozva a művész művész marad, a pedagógus pedig pedagógus. A program nem művészeti nevelést kínál. A Kreatív Partnerség program ugyanis arra készíti fel a művészeket, hogy úgy dolgozzanak a tanárokkal és a tanulókkal, hogy fenntartható változást érjenek el a tanárok addigi tanítási gyakorlatában. A művészek osztálytermi munkáját nemrégiben átfogó vizsgálatnak vetette alá a Cambridge-i Egyetem és a Nottingham-i Egyetem kutatócsapata. Az ő kutatási jelentéseik egyértelműen bizonyítják, hogy a művészek olyan hatékony pedagógiai technikákat alkalmaznak, amelyeket a tanárok is könnyen átvesznek, és azonnal beépítenek a hétköznapi munkájukba. A kutatási eredmények bizonyítják, hogy ez a pedagógiai gyakorlat állt a mért pozitív tanulói motiváció-, teljesítmény-, valamint viselkedésváltozás mögött.

Magyarországon a PTE MK Művészettörténet és Elmélet Tanszékének munkatársai választják ki a programban részt vevő művészeket, művészhallgatókat. Ők több alkalommal 40 órás tréningen vesznek részt, amelyet a programban részt vevő iskolák tanárainak képzései követnek. A program során minden helyszínen egy tanulócsoporttal dolgozunk, azaz tagiskolánkként 2 képzett tanár és 2 képzett művész aktív együttműködésében zajlanak az ún. helyi mini-projektek. A mini-projektek fókuszában az iskolák és tanárok által vázolt helyi nehézségek kezelése áll, mint pl. lemorzsolódás kockázatának csökkentése, együttműködési készségek fejlesztése, magatartási problémák kezelése, matematikai eredményesség növelése, pozitív jövőkép erősítése.

A helyi projektek egy helyszíni megfigyelés és két tervezési alkalom után 10 háromórás modulban valósulnak meg, végül részletes értékeléssel és bemutatóval zárulnak. A program eredményességét tanulói kérdőívvel, illetve kvalitatív eszközökkel mérjük.

Az eredmények azt mutatják, hogy a megvalósított helyi projektek az összes résztvevőre – a gyerekekre és szüleikre, tanárookra, iskolákra és a kreatív szakemberekre – egyaránt pozitívan hatnak. Az iskolák dolgozói rendre úgy vélik, hogy a program hatására fejlődés indult el az intézményben, sokkal inkább diákközpontúvá vált a személet, és olyan lehetőségek nyíltak meg, amelyekre korábban nem is gondoltak. A programban részt vevő diákok teljesítménye is szignifikánsan nőtt, ráadásul a szociokulturális szempontból hátrányosabb helyzetű diákok eredményei az országos átlagot is felülmúlták. A szülők a diákok beszámolóí alapján váltak egyre kíváncsibbá az iskolában folyó programok iránt, amelynek révén egyre inkább szerettek volna bekapcsolódni az iskolai életbe, és motiváltabbá váltak a gyerekek teljesítményével kapcsolatban ők maguk is. A művészek és művészhallgatók pedig közösségi művészeti projektek irányítóivá és megvalósítóivá váltak.

Raffay Endre tanszékvezető